

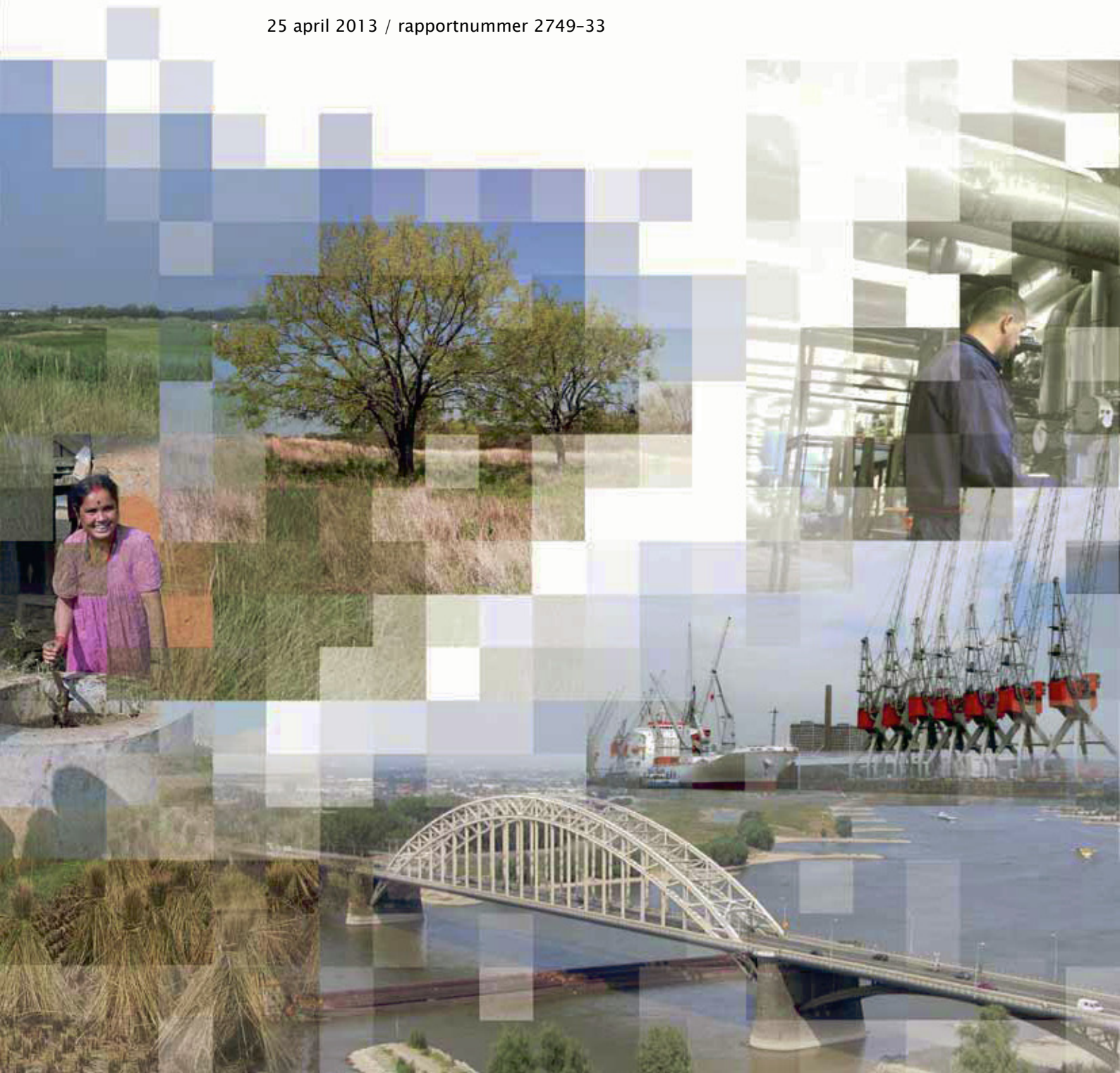

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

25 april 2013 / rapportnummer 2749-33

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Heerhugowaard wil haar bestemmingsplan buitengebied herzien. Vanwege de mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in de omgeving en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag in deze fase van deze procedure is de gemeenteraad van Heerhugowaard.

De volgende punten beschouwt de Commissie voor de m.e.r. (verder: de Commissie)¹ als hoofdpunten voor het op te stellen milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat het MER voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de totstandkoming van het voornemen en (de bandbreedte voor) alternatieven, mede op basis van het doorlopen voortraject en de visie op en ambities voor de gewenste ontwikkeling van het buitengebied;
- de 'milieugebruiksruimte' in het gebied, die mede bepaald wordt door natuur (vooral als gevolg van stikstofdepositie), fijn stof, geur, geluid, landschap en cultuurhistorisch erfgoed;
- een omschrijving en onderbouwing van de gehanteerde referentiesituatie;
- een zoveel mogelijk kwantitatieve omschrijving van de verschillende onderdelen van het voornemen en alternatieven daarvoor;
- de maximaal mogelijke effecten van de alternatieven op natuur, door onder andere depositie van verzurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden, alsmede een Passende beoordeling waarin de effecten worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden;
- de positieve en negatieve effecten van de alternatieven op de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke waarden en cultuurhistorisch erfgoed.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Gebruik daarbij voldoende onderbouwend kaartmateriaal.²

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in dit advies voort op de Notitie reikwijdte en detailniveau d.d. 22 januari 2013 (verder Notitie R&D).

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doelen

De beleidsmogelijkheden in het bestemmingsplan worden deels bepaald door de bovenlokale context, zoals provinciaal en landelijk beleid en regelgeving en ontwikkelingen daarin. Neem in het MER een overzicht op van de relevante kaders en benoem de eisen en randvoorwaarden voor het voornemen die daaruit voortkomen.

Vooruitlopend op de vaststelling van het bestemmingsplan en de m.e.r.-procedure heeft de gemeente op 16 juli 2012 een nota van uitgangspunten vastgesteld. Deze vormt het beleidskader voor het bestemmingsplan en beschrijft onder andere specifieke (landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve) kwaliteiten en ambities voor ontwikkelingen in het buitengebied. De nota van uitgangspunten legt verder een aantal principes vast, onder andere voor ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwvestiging en uitbreiding van agrarische bedrijven. Hoewel mede op basis van landschappelijke waarden en cultuurhistorisch erfgoed een bepaalde zonering van activiteiten is aangehouden is niet duidelijk welke rol het milieubelang heeft gespeeld bij de afweging van deze principes. De Commissie adviseert om in het MER een navolgbare beschrijving op te nemen van het afwegingsproces, met speciale aandacht voor de rol van het milieubelang. Zie verder § 3.4.

Concretiseer doelen en ambities in het MER zoveel mogelijk, zodat de alternatieven hieraan kunnen worden getoetst. Hierbij kan naast de nota van uitgangspunten gebruik gemaakt worden van bestaande beleidsdocumenten, waaronder de nota 'Stand van het Landschap', de nota 'Heerhugowaard – een historisch geografische inventarisatie' en de Archeologienota.

2.2 Beleid en wet- en regelgeving

In het Voorontwerp-bestemmingsplan is een overzicht opgenomen van relevante beleidskaders op gemeentelijk, provinciaal en rijksniveau en wet- en regelgeving. Beschrijf in het MER de eisen en randvoorwaarden voor het voornemen die daaruit voortkomen. Betrek naast de genoemde kaders in ieder geval:

- het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen;
- Wet geurhinder en veehouderij en eventueel gemeentelijk geurbeleid;
- Activiteitenbesluit (i.r.t. glastuinbouw en fijn stof);
- beleid en regelgeving met betrekking tot cultuurhistorie en archeologie (de Wamz, het Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie provincie Noord-Holland).

Gemeentelijk beleid

Ga in op de rol die de gemeente kan spelen bij het faciliteren van een milieutechnisch gezonde veehouderijsector. Maak hiervoor in het MER inzichtelijk welke maatregelen middels gemeentelijk beleid mogelijk zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het faciliteren van bedrijfsverplaatsingen, saneren van niet gebruikte milieuvergunningen en herbestemmen van niet meer in agrarisch gebruik zijnde locaties. Geef aan welke eisen de gemeente stelt aan de inrichting van nieuwe bedrijfslocaties en de maatvoering en vormgeving van bedrijfsgebouwen.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Voorgenomen activiteit

Onderdelen bestemmingsplan

Geef in het MER een overzicht van de planonderdelen van het bestemmingsplan en bespreek welke vanwege mogelijke milieueffecten wel en welke niet in het MER worden onderzocht. Beschrijf niet alleen de m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten maar alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten, die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt. Ook eventuele functiewijzigingen in het plangebied kunnen van belang zijn voor de bepaling van de milieugevolgen van het voornemen. Zo geeft de Notitie R&D nog geen duidelijkheid over de mogelijkheden voor omschakeling van bijvoorbeeld akkerbouw naar grondgebonden veehouderij, al of niet via een wijzigingsbevoegdheid. Deze mogelijkheden kunnen sterk bepalend zijn voor de maximale milieueffecten.

Beschrijf en kwantificeer in het MER de ruimte (al dan niet door middel van een wijzigingsbevoegdheid) die het bestemmingsplan mogelijk maakt voor onder meer:

- intensieve veehouderijen;
- rundveehouderijen, specifiek de (grondgebonden) melkveehouderij³;
- mestverwerking en -bewerking, mestvergisting;
- glastuinbouw;
- de zogenaamde reizende bollenkraam;
- overige agrarische activiteiten, waaronder paardenhouderijen en verbrede landbouw;
- (verblijfs)recreatie;
- natuurontwikkeling.

Geef aan op welke locaties deze functies beoogd worden. Geef in het MER duidelijk aan wanneer en onder welke voorwaarden gebruik gemaakt kan worden van ontheffingen en wijzigingsbevoegdheden.⁴

In de Notitie R&D (p. 15) is aangegeven dat het bestemmingsplan de realisatie van een transportleiding voor CO₂ in het Alton-gebied mogelijk zal maken. Geef zo mogelijk aan welke kansen deze leiding biedt om andere vormen van energieopwekking (vooral warmte/krachtkoppeling) te vervangen.

Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen in het bestemmingsplan nu behoren tot het voornemen en welke tot de referentiesituatie.

---

³ Hierbij is van belang dat het MER duidelijk maakt in hoeverre grondgebondenheid als voorwaarde wordt gehanteerd voor melkvee-/rundveebedrijven, omdat dit sterk bepalend kan zijn voor de maximale milieueffecten (aantallen dieren, mestoverschot, transportbewegingen). In de praktijk blijkt dat veel verschillende definities worden gehanteerd voor grondgebonden veehouderijen. Het vervallen van de melkquotering in 2015 kan leiden tot een toename van melkvee (per hectare grond bij een bedrijf). De nota van uitgangspunten (p. 24/25) gaat ervan uit dat agrarische bedrijven niet per definitie grondgebonden moeten zijn, waardoor deze zich kunnen ontwikkelen richting intensieve veehouderij.

⁴ Wanneer voorwaarden worden verbonden aan het gebruik van een wijzigingsbevoegdheid dient het MER de effectiviteit daarvan inzichtelijk te maken.

De Commissie hanteert hierin de basisregel dat alles waarover (opnieuw) een besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Daarmee behoren de volgende elementen in het bestemmingsplan tot de voorgenomen activiteit:

- Alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund.
- (Her)bestemmingen die wel zijn vergund, maar (nog) niet gerealiseerd, voor zover ze niet onder de autonome ontwikkeling vallen. Hieronder vallen dus niet benutte vergunningruimte, maar ook de gestopte bedrijven, waarvan de vergunning nog geldig is.
- Illegale situaties die worden gelegaliseerd.

3.2 Referentiesituatie

Zoals in de Notitie R&D aangegeven vormen (de milieueffecten van) de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee het voornemen en alternatieven vergeleken moeten worden. Het is belangrijk om een goed beeld te krijgen van de referentiesituatie: hierdoor wordt bepaald welke milieuruimte er nog is voor verdere ontwikkelingen. De Commissie adviseert om de gehanteerde referentiesituatie te onderbouwen. Beargumenteer waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel van het voornemen.

3.3 Milieugebruiksruimte

Vooraf door haar ligging nabij beschermde natuurgebieden is de ontwikkelruimte voor veehouderijen binnen de gemeente (vanwege stikstofdepositie) beperkt. Ook is het historisch landschap van Heerhugowaard kwetsbaar voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is daarom van belang om de haalbaarheid en eventueel benodigde randvoorwaarden voor het plan in beeld te brengen. Voor het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden voor het bestemmingsplan binnen de wettelijke en beleidskaders raadt de Commissie aan de milieugebruiksruimte te bepalen – zoveel mogelijk kwantitatief – aan de hand van de volgende systematiek:

- 1) Geef de omvang aan van de ruimte die er is voor een toename van de milieubelasting. Dit wordt bepaald door de wet- en regelgeving en (gemeentelijk) beleid voor natuur, geur, luchtkwaliteit (fijn stof), geluid en waterkwaliteit, de kwetsbaarheid van natuur, landschap en cultuurhistorisch erfgoed en door de heersende milieubelasting.
- 2) Breng de behoefte aan uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van activiteiten met milieueffecten zoals intensieve veehouderij, rundveehouderij, mestbe- en verwerking en niet-agrarische activiteiten in beeld.
- 3) Bepaal aan de hand hiervan de verwachte toe- en/of afname van de emissie van stikstofverbindingen, geur en fijn stof en de gevolgen voor natuur, waterkwaliteit, landschap en cultuurhistorisch erfgoed, als de gewenste uitbreidingen of vestigingen gerealiseerd zouden worden. Bepaal in hoeverre hiermee knelpunten ontstaan of juist worden opgelost.
- 4) Geef aan welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan, op basis van de beschikbare ruimte, de reële behoefte en de toe- en afname in milieubelasting.

- 5) Wanneer blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden, of als dat niet of onvoldoende mogelijk blijkt, welke prioriteiten of voorwaarden worden gesteld. Zie verder §3.4.

3.4 Alternatieven

In de Notitie R&D is aangegeven dat één alternatief wordt onderzocht, aangezien er sprake zou zijn van een conserverend bestemmingsplan. Alternatieven of varianten zullen volgens de Notitie R&D alleen uitgewerkt worden als blijkt dat het voornemen leidt tot belangrijke negatieve milieugevolgen.

De Commissie is van mening dat er op voorhand aanleiding is om in het MER alternatieven te onderzoeken, omdat:

- het ontwerpbestemmingsplan, hoewel conserverend, al of niet via wijzigingsbevoegdheden ruimte biedt voor ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieugevolgen;
- de aanwezigheid van specifieke gebiedskwaliteiten (landschap, cultuurhistorisch erfgoed, weidevogelgebieden) zich bij uitstek leent voor differentiatie per deelgebied, waarmee negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt en kansen voor herstel of versterking van waarden kunnen worden benut;
- het voornemen – gebaseerd op de nota van uitgangspunten – vermoedelijk zal leiden tot een toename van stikstofdepositie op kwetsbare natuurgebieden (waaronder Natura 2000-gebieden).

De Commissie adviseert om in het MER een of meerdere alternatieven in beschouwing te nemen. Bouwstenen hiervoor kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Verdergaande zonering of differentiatie per deelgebied, uitgaande van de specifieke kwaliteiten daarvan en de kwetsbaarheid voor nieuwe ontwikkelingen (veehouderij, glastuinbouw, reizende bollenkraam). Hiermee kan ook verrommeling en versnippering van het buitengebied worden tegengegaan.
- Sturing van locatiekeuze en beeldkwaliteit voor bebouwing die wordt gerealiseerd ter compensatie van stoppende agrarische bedrijven (rood voor rood).
- Beperking van ontwikkelingsruimte, bijvoorbeeld door begrenzing van het aantal bedrijven dat zich kan vestigen, kan uitbreiden of omschakelen.⁵
- Saldering door middel van het 'wegbestemmen' van stoppende bedrijven.

Beschrijf in ieder geval de milieugevolgen van de activiteiten die het nieuwe bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt, inclusief mogelijke ontheffingen, wijzigingsbevoegdheden en vrijstellingen (worst case scenario).

---

⁵ Mogelijk zal daarbij het uitgangspunt losgelaten moeten worden dat bestaande rechten worden gerespecteerd.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten –waar relevant– ook cumulatief in beeld.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende, mits toetsingscriteria en schaalgrenzen duidelijk zijn aangegeven. Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij de depositie van verzurende en vermestende stoffen en recreatiedruk op kwetsbare natuur) de effecten kwantitatief. Geef indien relevante bandbreedtes, leemten in kennis en onzekerheden in de effectbeschrijving weer.

4.2 Natuur

De notitie R&D gaat kort in op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in en rond het plangebied en op weidevogelleefgebieden die vooral in het oostelijk deel van het plangebied voorkomen (Polder Veenhuizen). De Notitie R&D geeft verder aan dat een Passende beoordeling zal worden opgesteld met het oog op mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in de nabijheid van het plangebied.

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. Geef van zowel de natuurwaarden binnen als buiten het plangebied de status aan (bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden, Wav-gebied of Ecologische Hoofdstructuur). Geef aan of het plan naast mogelijke natuureffecten door verzurende en vermestende emissies ook andere natuureffecten kan hebben, zoals verstoring, verontreiniging of verdroging. Besteed daarbij ook aandacht aan tijdelijke effecten van de reizende bollenkraam (verstoring van weidevogels, veranderingen in de grondwaterstand, gebruik van bestrijdingsmiddelen, kwaliteit leefgebied op langere termijn).

Gebiedsbescherming⁶

In het MER moet aangegeven worden waar voor vermesting en verzuring gevoelige gebieden liggen ten opzichte van het plangebied. Gebruik daarbij duidelijk en leesbaar kaartmateriaal. Geef per gebied:

- de instandhoudingsdoelstellingen of te behouden natuurwaarden;
- de kritische depositiewaarden van gevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten voor stikstof;

---

⁶ Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/leefgebieden-beschermen> is uitgebreide informatie te vinden over de specifieke gebiedsbescherming

- de heersende achtergronddepositie van verzurende en vermestende stoffen;
- de deposities die optreden op de verschillende gebieden (en indien relevant de locaties van gevoelige habitattypen in de gebieden) als de maximale mogelijkheden van de planalternatieven zouden worden gebruikt;
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities voor de natuur en de gevolgen die deze depositie heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen.

Geef aan of er, in cumulatie met andere plannen of activiteiten binnen en buiten het plangebied, vanwege de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt een (verdere) overschrijding ontstaat van de kritische depositiewaarden.⁷ Ga in op welke locaties sprake is van een toename en op welke locaties een afname in vergelijking met de huidige situatie. Daarmee kan worden afgewogen of een zonering van activiteiten in de nabijheid van natuurgebieden gewenst is.

Bovenstaande informatie kan ook gebruikt worden voor de in de Notitie R&D genoemde Passende beoordeling. De Passende beoordeling moet herkenbaar worden opgenomen in het plan-MER. Onderzoek in de Passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van de relevante Natura 2000-gebieden niet aantast.⁸ Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets⁹ met succes wordt doorlopen.

Provinciale ecologische hoofdstructuur

Volgens de Notitie R&D komen in het plangebied geen gebieden voor die behoren tot de EHS, maar grenzen deze wel aan het plangebied. Bepaal voor deze gebieden wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn. Onderzoek welke gevolgen het voornemen voor deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Betrek daarbij ook de zeer kwetsbare gebieden die zijn aangewezen op grond de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Voor de EHS geldt volgens de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt in een toetsingskader¹⁰. Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

Smuigelpolder

Volgens de Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan wordt een gedeelte van het deelgebied Smuigelpolder omgevormd naar natuur, als compensatie voor de Oosttangent en

⁷ Momenteel wordt gewerkt aan een Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS). Ten tijde van het opstellen van dit advies is de inhoud en de werking van de PAS nog niet bekend. Indien de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven adviseert de Commissie na te gaan wat de PAS betekent voor de alternatieven en de milieueffecten van het voornemen. Hetzelfde geldt voor eventueel toekomstig provinciaal of regionaal beleid ten aanzien van stikstofdepositie.

⁸ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

⁹ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹⁰ Per provincie is een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld, passend binnen de Nota Ruimte en de Spelregels EHS.

provinciale projecten. Beschrijf welke natuur in de Smuigelpolder ontwikkeld wordt, de potentiële waarde van deze natuur, en hoe het behoud van de beoogde natuur wordt gewaarborgd.

Soortenbescherming¹¹

Beschrijf welke belangrijke beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.¹² Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor de gunstige staat van instandhouding van deze beschermde soorten¹³ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die afbreuk aan de staat van instandhouding en/of het overtreden van verbodsbepalingen kunnen beperken of voorkomen.

4.3 Landschap en cultuurhistorisch erfgoed (waaronder archeologie)

Uit de nota van uitgangspunten en overige gemeentelijke beleidsnotities blijkt dat er reeds gedetailleerde informatie over cultuurhistorisch erfgoed en landschappelijke waarden in het plangebied beschikbaar is. Beschrijf en waardeer¹⁴ de kernkwaliteiten (karakteristieke elementen en structuren) in het MER, zoveel mogelijk per deelgebied, en geef inzicht in de ligging daarvan met behulp van kaartmateriaal. Ga niet alleen in op de afzonderlijke waarden, maar ook op de samenhang tussen deze waarden binnen de onderscheiden deelgebieden¹⁵ van het plangebied. Ga daarbij in op:

- visuele kenmerken c.q. structuurbepalende elementen, waaronder (waardevolle) verkavelingspatronen (maat/schaal), de mate van openheid en/of kenmerkende structuren (wegen, dijken en kanalen/vaarten)¹⁶;
- de bestaande (hoge) historische-geografische en architectuurhistorische¹⁷ kwaliteiten, zoals omschreven in de historisch-geografische inventarisatie;
- archeologische en aardkundige (Druip-/voorlanden) waarden.

Ga vervolgens in op de mogelijke effecten van het voornemen en alternatieven voor landschappelijke waarden en cultuurhistorisch erfgoed en de samenhang daartussen. Besteed daarbij niet alleen aandacht aan negatieve effecten, maar ook expliciet aan kansen die het voornemen biedt om te sturen op deze kwaliteiten en daarmee specifieke waarden terug te

---

¹¹ Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/planten-en-dieren-beschermen> is uitgebreide informatie te vinden over soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet.

¹² Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier beschermingsregimes. Er wordt onderscheid gemaakt tussen tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrichtlijn- / bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels. Houd er rekening mee dat de nesten van vijftien vogelsoorten (met name roofvogels en uilen) jaarrond beschermd zijn waardoor een ontheffingsverplichting aan de orde kan zijn.

¹³ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl.

¹⁴ De historisch-geografische inventarisatie (gemeente Heerhugowaard) van 29 juli 2012 (conclusies en waardering) vormen hierbij een uitstekend vertrekpunt.

¹⁵ Zie 'Buitengebied Heerhugowaard "de stand van het landschap" quickscan, gemeente Heerhugowaard april 2012.

¹⁶ De quickscan "de stand van het landschap" vormt een goede aanzet hiertoe.

¹⁷ De waardering van de architectuurhistorie zou waar relevant meer in objectieve termen beschreven kunnen worden.

brengen of te versterken. Ga nadrukkelijk in op de verschillen per deelgebied, zoals deze ook uit de analyse van de milieugebruiksruimte naar voren zullen komen, en op de verschillen in waarde/kwaliteiten¹⁸.

Geef aan waar en hoe negatieve effecten op deze waarden via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of beperkt. Dit kan bijvoorbeeld door regels voor de inpassing van bouwmogelijkheden om de beleving van het landschap te verbeteren en de kwaliteit te verhogen, maar ook via het Beeldkwaliteitsplan.

Daarnaast is het van belang dat landschapseffecten en wijze van inpassing van nieuwe bebouwing en verkeersroutes op een inzichtelijke wijze gevisualiseerd worden.

4.4 Leefomgeving

4.4.1 Verkeer

In de notitie R&D is aangegeven dat in het MER kwalitatief ingegaan zal worden op de gevolgen van het voornemen voor het verkeer en verkeersgerelateerde effecten. De Commissie constateert dat het voornemen ruimte biedt voor verschillende activiteiten (uitbreiding van en omschakeling naar veehouderijen, mestbe- en verwerking, uitbreiding glastuinbouw) die kunnen leiden tot een toename van (zwaar) landbouwverkeer. Dit kan mogelijk nog versterkt worden door de realisatie van een bedrijventerrein tussen het Alton-gebied en de kern van Heerhugowaard.¹⁹ Geef in het MER aan in hoeverre dit kan leiden tot knelpunten voor de bestaande infrastructuur. Ga verder in op mogelijke effecten van het plan op de verkeersveiligheid op smalle buitenwegen als gevolg van meer bewoning en landbouw- en recreatieverkeer en de relatie met langzaam verkeer (waaronder schoolgaande jeugd).

4.4.2 Luchtkwaliteit

Om alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ te beschrijven. Geef aan of op verblijfslocaties in het plangebied een overschrijding van de grenswaarden kan optreden. Indien die kans reëel is (of als er al overschrijdingen zijn), dan is voor die locaties een nadere, kwantitatieve analyse aan te bevelen. Bij pluimveehouderijen in de bebouwde omgeving kunnen ook de concentraties onder de grenswaarden relevant zijn, omdat ook onder de huidige grenswaarden aanzienlijke gezondheidseffecten kunnen optreden.

Eenvoudige berekeningen of kwalitatieve informatie volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden. Indien er mogelijk knelpunten zijn of ontstaan, kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de

¹⁸ De waarde kan worden bepaald door beleefde, inhoudelijke en/of fysieke kwaliteiten van landschap en erfgoed. Ingrepen kunnen verschillend uitwerken per kwaliteit.

¹⁹ Dit bedrijventerrein valt niet binnen het plangebied van het bestemmingsplan buitengebied, maar kan wel van belang zijn voor (cumulatie van) milieugevolgen.

Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Presenteer de resultaten van de berekeningen dan middels contourenkaarten²⁰ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.²¹

4.4.3 Geur

De Commissie adviseert inzicht te geven in de (cumulatie van) geurbelasting, de ligging van geurbelaste gevoelige bestemmingen en de geurhinder. Geef weer welke milieugebruiksruimte er voor de geurbelasting en geurhinder aanwezig is voor de verschillende gebiedscategorieën. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus zodat duidelijk wordt waar er een toe- of afname is en waar knelpunten kunnen ontstaan.

Geef aan hoe de referentiesituatie en het voornemen/alternatieven zich verhouden tot de Wet geurhinder en veehouderij. Betrek hierbij ook eigen geurbeleid en het geurbeleid van de omliggende gemeenten, dat mogelijk van invloed kan zijn op de eigen gemeente.

4.4.4 Geluid

Geef in het MER aan of zich in de huidige situatie geluidknelpunten voordoen. Maak inzichtelijk in hoeverre het voornemen kan leiden tot toename van geluid. Ga in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten met wet- en regelgeving of lokaal geluidsbeleid en geef aan welke maatregelen nodig zijn om te voldoen aan de milieueisen.²² Om inzichtelijk te maken of er sprake is van toe- of afname van geluidshinder, adviseert de Commissie de geluidbelasting als gevolg van verkeer en bedrijven(terreinen) in het gebied weer te geven in 5 dB-klassen en het aantal woningen in de verschillende geluidklassen te bepalen.

4.4.5 Lichthinder

Breng in beeld in hoeverre lichthinder ontstaat door uitbreiding van glastuinbouwgebied. Maak in geval van mogelijke knelpunten gebruik van kwantitatieve rekenmodellen.

4.4.6 Volksgezondheid

Ga in op de volksgezondheid in het gebied en de mogelijke (cumulatieve) effecten van geluid, geur, luchtkwaliteit en lichthinder door het voornemen. Geef aan hoe wordt omgegaan met het advies van de Gezondheidsraad (30 november 2012) aangaande de minimumafstanden tussen (intensieve) veehouderijen en gevoelige objecten.

---

²⁰ Gebruik klassebreedtes van 1,0 µg/m³ of minder, indien breedtes van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheiden.

²¹ Gebruik de Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Gevoelige objecten zijn kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen, woningen. Gevoelige groepen zijn kinderen, ouderen, mensen met long- of hartziekten.

²² Volgens de notitie R&D worden belangrijke gevolgen voor geluidhinder voorkomen als gevolg van milieueisen die aan bedrijven worden gesteld, maar onduidelijk is welke maatregelen daarvoor noodzakelijk zijn.

Beschrijf daarnaast in het plan-MER de risico's met betrekking tot zoönosen²³, zoals de MRSA bacterie (ziekenhuisbacterie) en de *Coxiella burnetii* bacterie (Q-koorts). Ga vooral in op de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.²⁴ Besteedt aandacht aan het rapport "Mogelijke effecten van intensieve-veehouderij op omwonenden: onderzoek naar potentiële blootstelling en gezondheidsproblemen".²⁵

4.5 Bodem en water

In de notitie R&D (p.8) is aangegeven dat het voornemen niet tot grote gevolgen voor de waterhuishouding zal leiden. Het ontwerpbestemmingsplan maakt echter ontwikkelingen mogelijk die gevolgen voor de waterkwaliteit en (grond)waterhuishouding kunnen hebben, zoals uitbreiding van glastuinbouwgebied, dempen van sloten, gebruik van bestrijdingsmiddelen en de reizende bollenkraam.

Daarom adviseert de Commissie in het MER aan te geven of zich in de huidige situatie reeds knelpunten voordoen, van welke aard en op welke locaties. Geef in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied. Geef aan welke gevolgen de status van deze gebieden en de eventuele aanwezigheid van knelpunten heeft voor de planonderdelen. Beschrijf vervolgens in het MER de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) en grondwater (kwantiteit en kwaliteit) en ga in op de afgeleide effecten daarvan voor verdrogingsgevoelige natuur (weidevogelleefgebied) en landschap. Ga ook in op de mogelijke bijdrage die het plan kan leveren aan het behalen van waterkwaliteitsdoelstellingen (KRW).

De Commissie adviseert de voor de m.e.r. relevante resultaten van de watertoets in het MER op te nemen. Geef aan in hoe afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in kennis' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

---

²³ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

²⁴ De GGD West Brabant heeft een informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid samengesteld. Hier gaat de GGD in op mogelijke risico's met betrekking tot de huidige veehouderij en schaalvergroting en hoe deze risico's geminimaliseerd kunnen worden (<http://www.ggd Kennisnet.nl/thema/zoönosen/dossiers/135>).

²⁵ Dit rapport is verschenen op 7 juni 2011 en opgesteld door: het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van de Universiteit Utrecht, het Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD'en Brabant/Zeeland.

5.1 Monitoring en evaluatie

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte, de effecten van ontwikkelingen en eventuele maatregelen naar aanleiding van deze effecten is belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven (of bijvoorbeeld voldoende afname van depositie wordt bereikt) en de ambities van de plannen gehaald worden.

Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied, en in het bijzonder die van de depositie, worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde depositiewaarde niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

Beschrijf in het MER hoe de gemeente invulling gaat geven aan de monitoring en evaluatie.

5.2 Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de recreatie- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de situering en status van natuurgebieden en landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van Heerhugowaard

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Heerhugowaard

Besluit: vaststellen van het bestemmingsplan voor het buitengebied

Categorie Besluit m.e.r.:

(kiezen en invullen bij planMER)

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C/D14, D9

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: het bestemmingsplan buitengebied is kaderstellend voor onder andere nieuwvestiging en uitbreiding van veehouderijen en glastuinbouw.

Procedurele gegevens:

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 14 februari tot en met 14 maart 2013

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 5 februari 2013

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 25 april 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. D.J.F. Bel

drs.ing. J. Bout (voorzitter)

ing. H.J.M. Hendriks

drs. P.J. Jongejans (werkgroepsecretaris)

ing. L.T.M. Lamers

ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau PlanMER voor Bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard, Oranjewoud 0258390.00, 22 januari 2013;

- Nota van Uitgangspunten herziening Bestemmingsplan Buitengebied, 16 juli 2012;
- Buitengebied Heerhugowaard “de stand van het landschap” Quicksan, april 2012;
- Gemeente Heerhugowaard: een historisch-geografische inventarisatie (inclusief de karakteristieke bebouwing), 29 juli 2012.
- ERF GOED Beleidsnota Archeologie Gemeente Heerhugowaard, mei 2010

De Commissie heeft kennis genomen van 1 zienswijze, die zij op 2 april 2013 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het
milieueffectrapport Bestemmingsplan
buitengebied Heerhugowaard**

ISBN: 978-90-421-370-28

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

